

İkiz Bebeklerin Birlikte Uyuması: Sistemik Derleme

Co-bedding Twins: Systematic Review

Nurdan AKÇAY DİDİŞEN®, Hatice UZŞEN®

Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

ÖZ

Amaç: Yardımcı üreme teknikleri ile oluşan gebeliklerin %30-35'i çoğul gebeliktir. Yenidoğan yoğun bakım ünitesinde tedavi ve bakım hizmeti alan çoğul bebeklerin uyku alışkanlıklarının oluşturulması ve taburculuk sonrası ailelerin bu alışkanlıkları sürdürmesi çok önemlidir. Amerikan Pediatri Akademisi, ikiz bebeklerin ebeveynleri ile aynı odada ayrı beşiklerde uyumasını önermektedir. Bu literatür çalışmasında, ikiz bebeklerin birlikte yatma konusunda 2007-2017 yılları arasında yayınlanmış hemşirelik araştırmalarının genel olarak incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: İkiz bebeklerin birlikte yatması konusunda 2007-2017 yılları arasında yayınlanmış olan araştırmalar incelemeye dahil edilmiştir. Uluslararası veri tabanlarından, Medline, Pubmed, Science Direct, Ebscohost, Web of Science, OneFile, Scopus veri tabanları "cobedding twins" "twins baby" "birlikte uyuma" "ikiz bebek" anahtar kelimeleri kullanarak taranmıştır.

Bulgular: Taramalar sonucunda 92 çalışmaya ulaşılmıştır. Çalışmalardan dahil olma kriterlerine uyan 12 çalışma inceleme kapsamına alınmıştır. İnceleme kapsamına alınan tüm makaleler yazar-yıl, yer ve örneklem, yöntem ve kullanılan formlar, önemli bilgiler başlıkları altında incelenmiştir.

Sonuç: Sistemik derlemeye alınan tanımlayıcı çalışmaların sonucuna göre ebeveynlerin ikiz bebeklerin birlikte uyumasını ilk üç aylık dönemde daha sık uyguladığı, ikiz bebekler büyüdükçe bebeklerin ayrı yatırıldıkları saptanmıştır. Randomize kontrollü çalışmalarda da ikiz bebeklerin birlikte yatırılmasının ağrı, memnuniyet, kilo alımı, topuk kanı alımı sonrası ağlama süresi üzerine olumlu etkisi olduğu belirlenmiştir. İkiz bebeklerin birlikte yatması konusunda daha çok çalışmanın yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Uyku, birlikte uyuma, ikiz bebek

ABSTRACT

Objective: The 30-35% of pregnancies achieved by assisted reproductive techniques are multiple pregnancies. It is very important that the sleeping habits of twin babies who receive treatment and care in the neonatal intensive care unit should be established and that these families should maintain these sleeping habits of their babies after discharge. The American Academy of Pediatrics recommends sleeping of twin babies in separate cradles in the same room with their parents. In this study, it was aimed to investigate nursing researches about co-bedding twin babies between 2007-2017.

Methods: The studies published between 2007-2017 on the co-bedding of twin babies were included in the study. From international databases as Medline, Pubmed, Science Direct, Ebscohost, Web of Science, OneFile, Scopus databases were scanned using key words of 'co-bedding twins' and 'twin babies'.

Results: As a result of scanning, 92 studies have been reached. Studies that meet the inclusion criteria have been taken into consideration. All the articles concerning the scope of the investigation were examined under the headings of author-year of publication, location of research, sampling size, survey forms, and methods used, and important information.

Conclusion: According to the results of the descriptive studies included in the systematic review, it was determined that parents applied co-bedding of twin babies more frequently in the first three months of their lives, and laid them in separate beds as they grew older. In randomized controlled trials, it was determined that the co-bedding of twin babies had a positive effect on pain, satisfaction, weight gain, crying time after drawal of blood amples from their heels. It is recommended that further studies should be performed about co-bedding of twin infants.

Keywords: Sleeping, cobedding, twin baby

Yazışma adresi: Asistan Hatice Uzşen, Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hast. Hemşireliği Anabilim Dalı, 35100, İzmir - Türkiye
e-posta: hatice_uzsen35@hotmail.com
doi: 10.5222/jaren.2018.30085

ORCID numaraları
N.A.D. 0000-0002-4371-6020, H.U. 0000-0001-9873-5088

Alındığı tarih: 07.02.2018
Kabul tarihi: 06.12.2018

GİRİŞ

Yardımcı üreme teknikleri uygun koşullarda ve her geçen gün giderek artan bir kullanım alanı içerisinde fertilizasyonun gerçekleşmesini sağlayan tekniklerden biridir ⁽¹⁻⁴⁾. Yardımcı üreme teknikleri ile oluşan gebeliklerin %30-35'i çoğul gebeliktir ^(2,5). Yenidoğan yoğun bakım ünitesinde (YDYBÜ) tedavi ve bakım hizmeti alan çoğul bebeklerin uyku alışkanlıklarının oluşturulması ve taburculuk sonrası ailelerin bu alışkanlıkları sürdürmesi çok önemlidir ⁽⁶⁾. Dünyanın birçok yerinde yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde rutin bir uygulama haline gelen gelişimsel strateji olan co-bedding diğer bir söylemle birlikte uyuma çoğul doğumlarda bebeklerin aynı beşikte ya da küvezde uyuması anlamına gelmektedir ^(3,6). İkiz bebeklerin birlikte uyuması riskli bir yöntem olarak düşünülmektedir. Oysa hem bebekler hem de ebeveynler açısından birçok potansiyel yararları olduğu bildirilmiştir ⁽⁷⁾. Birlikte uyumanın ikiz bebeklerde fizyolojik stabilizeyi sağladığı, oksijen gereksinimini azalttığı, büyüme ve gelişmeyi geliştirdiği ve hastalığın yayılma süresini azalttığı saptanmıştır ^(7,8). Ancak ani bebek ölüm sendromuna neden olacağı, birbirlerinin uykusunu bozabilecekleri ya da etkileyebilecekleri, vücut ısılarını arttırabilecekleri yönünde iddialar da bulunmaktadır ⁽⁷⁾. Temelini aile merkezli bakım felsefesinden alan ve gelişimsel destekleyici bakıma odaklanarak çoğul bebeklerin ekstrauterin yaşama alışıma sürecine destek veren birlikte uyuma ile ilgili literatürde çok fazla araştırma bulunmamaktadır. Amerikan Pediatri Akademisi, bebeklerin ebeveynleri ile aynı odada ayrı beşiklerde uyumasını önermektedir. Çünkü ani bebek ölümü sendromu uzun yıllardan beri üzerinde birçok araştırmalar yapılan ama sorumlu mekanizmaları henüz tam olarak aydınlatılmayan bir durumdur ⁽⁹⁾. Taburculuk sonrası eve giden ebeveynlerin ikiz bebeklerinin uyku gereksinimlerinin sürdürülmesinde değişik geleneksel uygulamaları sürdürdükleri de belirlenmiştir ⁽¹⁰⁾. Bu konudaki eksiklik nedeniyle, yapılan literatür incelemesi ikiz bebeklerin birlikte uyumasının ikiz bebeklerde etkisinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Sistematik derleme soruları şunlardır: “İkiz bebeklerin birlikte uyuması bebeklerde nasıl bir değişikliğe neden olmuştur?” ve “Ailelerin ikiz bebeklerin birlikte uyumaları konusunda yaklaşım ve uygulamaları ne yöndedir?”

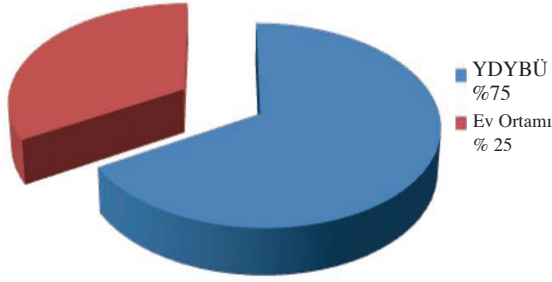
YÖNTEM

Bu çalışma sistematik derleme desenli olup, diğer araştırmaların doküman analizine dayanan nitel bir araştırmadır. Nitel sistematik derlemede amaç, dokümanların toplanması, analiz edilmesi ve raporlanması aşamalarından oluşur ⁽¹¹⁾. Yapılan çalışma, York Üniversitesi Ulusal Sağlık Araştırmaları Enstitüsü tarafından geliştirilen ve sağlık alanında yapılan sistematik derlemelerin temel ilke ve yöntemleri hakkında bilgi veren Centre for Reviews and Dissemination [CRD] rehberi doğrultusunda yapılmıştır ⁽¹²⁾. Sistematik derleme çalışması aşamaları; konuları belirleme ve soruları oluşturma, derleme için bir plan yapma, araştırmaları tarama, çalışmalarını gözden geçirme ve seçme, çalışmalardan seçerek veri alma, çalışmaların kalitesini değerlendirme, verileri birleştirme (sentezleme), tartışma ve sonuç (tüm bulgular), sistematik derleme, yayma olarak belirlenmiştir ⁽¹²⁾.

Medline, Pubmed, Science Direct, Ebscohost, Web of Science, OneFile, Scopus veri tabanları, “cobedding twins” “twins baby” “birlikte uyuma” “ikiz bebek” anahtar sözcükleri kullanarak, yoğun bakım üniteleri ve taburculuk sonrası evde birlikte yatma konusunda 2007-2017 yılları arasında yayınlanmış hemşirelik araştırmaları taranmıştır. İngilizce olarak yayınlanmış, tam metnine ulaşılabilen araştırmalar çalışmaya dahil edilmiştir. Toplam 92 adet sonuç görüntülenmiştir (Medline/Pubmed (n:19), Science Direct (n:16), Ebscohost (n:17), Web of Science (n:11), OneFile (n:7), Scopus (n:22)). Yapılan ilk inceleme sonunda 68 araştırma (14 derleme, 2 haber niteliğinde belge, 52 tekrar eden araştırma) değerlendirme dışı bırakılmıştır. Çalışmaya dahil edilen 24 araştırmanın ileri analizi yapıldığında 2 derleme, 7 tarih uygunsuzluğu ve 2 sistematik derleme olduğu belirlenmiş bu nedenle çalışma dışı bırakılmıştır. Raporlama sırasında 1 tekrar eden araştırma da çalışma dışı bırakılarak toplam 12 araştırma çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırmalar yazar-yıl, araştırma tipi, örneklem, ölçüm aracı, araştırma yeri, ve bulgular başlıkları altında incelenmiştir (Şekil 1).

Bu literatür çalışmasında araştırmalarda katılımcıların özellikleri, uygulanan girişim ve ölçüm yöntemleri aynı olmadığı için meta analiz yapılmamıştır.

Araştırmann Etik Yönü: Literatür incelemesinin

Şekil 1. İncelenen Çalışmaların Yapıldığı Yer.

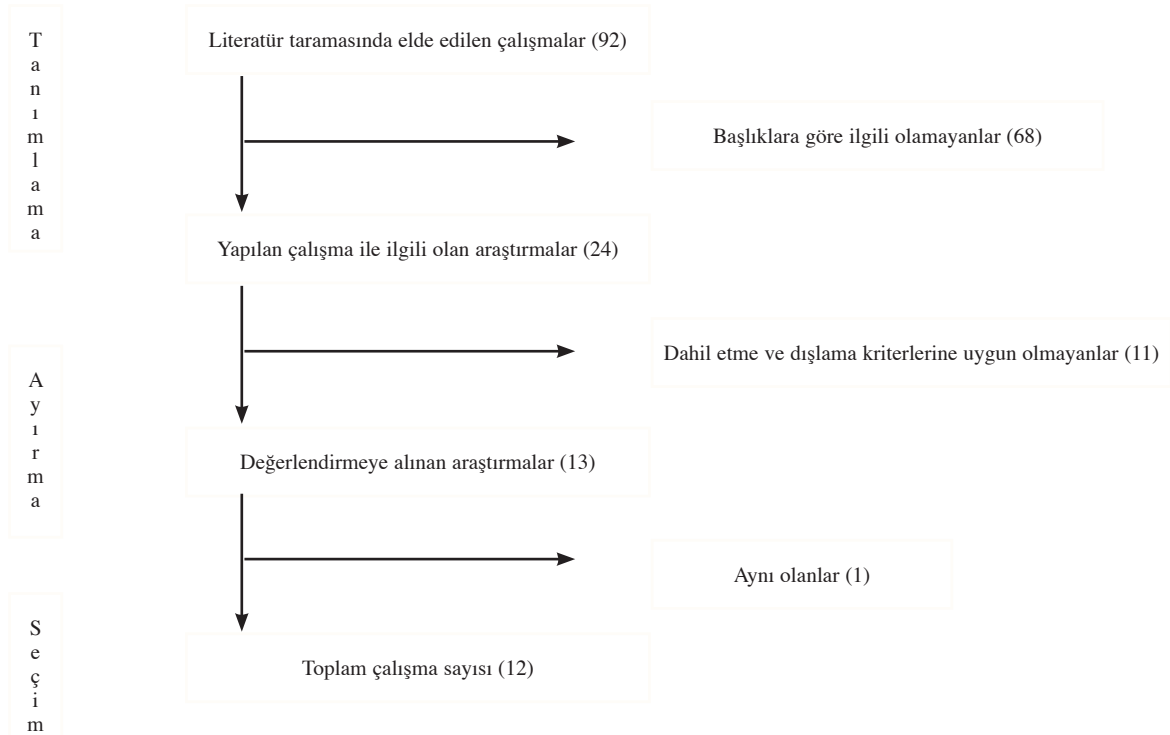
yapılmasında araştırmacılara herhangi bir maddi/manevi zarar verme riski bulunmamaktadır.

Bulgular

Çalışmaya dahil edilen araştırmaların 7'si randomize kontrollü deneysel, 5'i tanımlayıcı çalışmadır. Çalışma bulguları Tablo 1'de ayrıntılı olarak verilmiştir. Dahil olma kriterlerine uymayan çalışmaların 14'ü derleme, 2'si haber niteliğinde belge, 52'si tekrar eden araştırmadan oluşmaktadır. Araştırmaya dahil edilen araştırmaların %75'i YDYBÜ, %25'i ev ortamında uygulanmıştır.

Tartışma

Konu ile ilgili sistematiik olarak incelenen tanımlayıcı çalışmalardan Hutchison ve ark.'nın ⁽¹³⁾ çalışmasında, ikiz bebeklerin birlikte uyumayı sevdiikleri saptanmıştır. Hayward ve ark.'nın ⁽¹⁴⁾ çalışmasında ise, birlikte uyuyan bebeklerin uyku süresinin daha uzun olduğu ancak birlikte uyuduklarında daha çok ağladıkları belirlenmiştir. Bu çalışmanın yinelenme niteliğinde 2015 yılındaki diğer çalışmasında ise birlikte uyuyan bebeklerin uyku süresinin daha uzun olduğu ve daha az ağladıkları saptanmıştır ⁽¹⁵⁾. Başka bir çalışmada, ebeveynlerin bebeklerinin uyku kalitesini ve kendi konforlarını sürdürmek için çeşitli yöntemler denedikleri, bebeklerin birbirini uyandırabileceği düşüncesinden dolayı birlikte uyutmadıkları belirlenmiştir ⁽¹⁰⁾. Domato ve ark.'nın ⁽¹⁶⁾ çalışmasında, ebeveynlerin ilk 3 aylık süreçte ikiz bebekleri birlikte uyuttukları ancak zamanla bunun azaldığı saptanmıştır. Ayrıca 2012 ve 2016 yılında yapılan çalışmalarında, ebeveynlerin güvenli uyku stratejilerini uygulamadıkları saptanmıştır ^(16,17). Bu çalışmalar ebeveynlerin hem güvenli uyku stratejileri ile ilgili doğru bilgiye gereksinimi olduğunu hem de uygulamaya aktarma konusunda eğitilmesi gerektiğini gösterir niteliktedir.

Şekil 2. Sistematiik Derleme Seçim Şeması.

Tablo 1. İkiz Bebeklerin Birlikte Uyuması İle İlgili Yapılan Çalışmaların İncelenmesi.

Yazar-Yıl	Yer ve Örneklem	Yöntem ve Kullanılan Formlar	Önemli Bulgular
Damato et al. 2007	Cleveland Ebeveynlerin taburculuk sonrası ilk 6 ayda uyku düzeni için uyguladıkları stratejiler (n:15).	Tanımlayıcı çalışma Telefon görüşmesi/Sesli kayıt	Ailelerin ilk altı ay kendi konforları için beyaz gürültü kullandığı, ışık ve ses gibi çevresel uyarımları azalttığı, annenin bebeği bebeğin istediği yerde uyuttuğu, ana kucacı ve salıncak gibi materyallerden destek aldığı belirlenmiştir. Anneler ikiz bebeklerin aynı yatakta uyumasını tercih etmemişlerdir.
Hutchison et al. 2010	New Zeland İkiz bebeklerin birlikte uyuması ile ani ölüm sendromu arasındaki ilişkinin saptanması ve annelerin ani bebek ölüm sendromu hakkındaki bilgi düzeylerinin belirlenmesi (N:109)	Tanımlayıcı çalışma Posta yolu ile anket/ Telefon görüşmesi	İkiz bebeklerin birlikte ve yüz yüze uyumayı sevdiğikleri saptanmıştır.
Hayward et al. 2007	Canada Birlikte uyuyan ikizler ile standart bakım alan ikizlerin fizyolojik parametrelerdeki senkronizasyonunu, enfeksiyon oranını, bakıcı hataları oranını, ebeveyn öz yeterliliğini ve ebeveynlerin anksiyete durumunu karşılaştırma (N:16)	Randomize kontrollü ebeveynlerin bebek bakımında kendine yeterli düzeyi "Yenidoğan Bakım Anketi", anksiyete durumu "Speilberger Sürekli-Durum Kaygı Değerlendirmesi", yenidoğanların verileri "Hemşirelikte Çocuk Uyku/ Aktivite Kayıt cihazı", Hewlett Packard monitör sistemi	Birlikte uyuyan bebeklerin uyku süresinin daha uzun olduğu ancak daha uzun süre ağladığı, bakıcı hataları ve enfeksiyon oranında iki grup arasında fark olmadığı saptanmıştır.
Campbell-Yeo 2009	Canada İnvasiv girişim sırasında (topuktan) birlikte uyuyan ikiz bebekler ile olmayanlar arasında bebek ağrısı yanıtı ve fizyolojik parametreler üzerine konfor etkisini karşılaştırma (N:128)	Randomize kontrollü monitör/video kaydı Ağrı yanıtı için Prematüre Bebek Ağrı Profili ölçeği (PIPP)	Yatak paylaşımı ikiz bebeklerde ağrı kesici uygulamalar için rahatlatıcı bir etkiye sahip olduğu saptanmış, mevcut yenidoğan bakımı uygulamalarında birlikte uyumayı içeren değişiklikler, fizyolojik parametrelerin korunmasına yardımcı olmak ve ağrının azaltılması için ucuz, noninvasif bir yöntem olabilir (13).
Damato et al. 2012	Cleveland İkizlerin ebeveynleri tarafından kullanılan ev uyku düzenlemelerini ve oda veya yatak paylaşımının ebeveynin gece uyku süresini veya uyku kalitesini nasıl etkilediğini araştırma (N: 104)	Tanımlayıcı Aktigraf (Ambulatory Monitoring Inc, Ardsley, NY) Uyku Etkinliği Uyku Ölçeği	Bu çalışma, ebeveynlerin %50'sinden fazlasının ikiz bebekleri 4. ve 9. haftalarda aynı yatakta uyumalarını sağladıkları saptanmıştır. Ek olarak, oda paylaşımının düşük bir oranda gözlemlendiği bulunmuştur.
Campbell-Yeo et al. 2012	Montreal İkiz bebeklerde birlikte uyumanın ağrı üzerine etkisini ve iyileşme durumlarını değerlendirmek (N:134)	Randomize kontrollü ikiz monitör/video kaydı	Birlikte uyuma, topuk kanı alınmadan sonra fizyolojik parametrelerin daha hızlı iyileşmesini sağlamış, ancak ağrı puanını etkilememiştir.
Badiee et al. 2013	Iran Preterm ikizlerde topuktan kan alımı sırasında birlikte uyumanın analjezik etkiye sahip olup olmadığını belirlemek (N:100)	Randomiz kontrollü prematüre bebeklerin ağrıları ağrı profili skoru kullanılarak değerlendirilmiştir. Topuk kanı örnekleme sırasında ağlamanın süresi ölçülmüştür. Tükürük örneği topuk kanı örnekleme öncesi ve sonrası alınarak kortizol düzeyine bakılmıştır.	Birlikte uyuma, ikiz prematüre bebekler için topuk kanı örnekleme sırasında rahatlatıcı bir yöntemdir.
Campbell-Yeo et al. 2014	Canada Preterm ikiz bebeklerin topuk kanı alınması sırasında birlikte uyumalarının stres tepkisi üzerine etkisini incelemek (N:134)	Randomiz Kontrollü Deney grubu ve kontrol grubu ikiz bebeklerden topuk kanı alınmadan önce ve alındıktan 20 dk. sonra tükürük örneği alınarak kortisol düzeyi ölçülmüştür.	Çalışma sonuçlarına göre, birlikte uyumanın ikiz bebeklerin topuk kanı alma girişimi sırasında stres tepkisini azalttığı saptanmıştır.
Adams et al. 2014	Australia Hemşirelerin ve ebelerin, ikiz ve daha çok bebeklerin aynı yatakta uyumalarına yönelik mevcut tutum ve anlayışlarının belirlenmesi (N:250)	Tanımlayıcı Araştırmacı tarafından oluşturulan anket aynı yatakta uyutma anlayış düzeylerini değerlendirmek için sekiz söylem, beş puanlık Likert ölçek	Hemşirelerin ve ebelerin ikiz bebeklerin yatak paylaşımı konusunda olumlu tutumlarının olduğunu göstermiştir.
Hayward et al. 2015	Canada Yatak paylaşımının ikiz bebeklerin uyku düzeni ve güvenliği üzerine etkisini değerlendirmek (N:234)	Randomiz kontrollü video kaydı Monitör	Bu çalışmada, aynı yatağı paylaşan ikiz bebeklerin paylaşmayanlara göre yatakta daha fazla zaman geçirdikleri ve daha az ağladıkları saptanmıştır. Gruplar arasında hasta güvenliği açısından fark yoktur.
Damato et al. 2016	Ohio Bu çalışma doğum sonrası ilk 6 aydaki annelerin bebek bakım uygulamalarını tanımlamak (N:35)	Prospektif tanımlayıcı longitudinal Sosyal web siteleri/anket	Annelerin ikiz bebekleri birlikte uyutma durumlarını doğum sonrası 6. haftada %52 olduğu bu oranın 11. haftada %75'e yükseldiği saptanmıştır.
Legrand et al. 2016	France İkiz bebeklerin birlikte uyumasının, kilo alımı, termoregülasyon, konfor, kardiyorespiratuar parametreler ve nörolojik özellikler üzerine etkisini değerlendirmek (N:64)	Randomiz kontrollü antropometrik ölçüm Monitör Konfor Reversed Amiel-Tison Comfort Scale the Ages and Stages Questionnaire-Third Edition	Bu çalışma, birlikte uyumanın preterm ikiz bebeklerde kilo alımını etkilemediği, ancak doğum ağırlığının hızla toparlanması, parenteral beslenmenin daha kısa sürede kesilmesi, hastanede kalış sürelerinde azalma yönünde önemli katkıları olduğu saptanmıştır.

Yapılan diğer çalışmalar randomize kontrollü deneysel çalışmalar olup, birlikte uyumanın ikiz bebeklerin fizyolojik parametreler ve ağrı üzerine etkisini araştırmıştır. Campbell Yeo ve ark.'nın çalışmasında, birlikte uyumanın, topuk kanı alımından sonra fizyolojik parametrelerin daha hızlı iyileşmesini sağlamış olup ağrı puanını etkilemediği belirlenmiştir. 2014 yılında yaptıkları bir diğer çalışmada ise, birlikte uyumanın ağrı stres tepkisini azalttığı saptanmıştır^(18,19). Benzer şekilde Baddiee ve ark.'nın⁽⁸⁾ çalışmasında, birlikte uyumanın, ikiz prematüre bebekler için topuk kanı örnekleme sırasında rahatlatıcı bir yöntem olduğu, periferik girişim sonrası ağlama süresini önemli derecede azalttığı belirlenmiştir. Legrand ve ark.'nın⁽²⁰⁾ çalışmasında, birlikte uyumanın premature ikiz bebeklerde kilo alımını olumlu yönde etkilemediği ancak parenteral beslenmenin daha kısa sürede kesilmesi ve hastanede kalış sürelerinde azalma yönünde önemli katkıları olduğu saptanmıştır. Ancak Chin ve ark.'nın⁽²¹⁾ birlikte uyumanın ikiz bebeklerin kilo alımını olumlu yönde etkilediğini belirlediği çalışmada mevcuttur. Hayward ve ark.'nın⁽¹⁴⁾ çalışması ise, Gazmararian ve ark.'nın⁽²²⁾ çalışmasına benzer şekilde birlikte uyuyan ikiz bebeklerin ayrı yatırılan ikiz bebeklerle arasında enfeksiyon açısından anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır.

SONUÇ

Sistematik derlemeye alınan tanımlayıcı çalışmaların sonucuna göre ebeveynlerin ikiz bebeklerin birlikte uyumasını ilk üç aylık dönemde daha sık uyguladığı, ikiz bebekler büyüdükçe bebeklerin ayrı yatırıldıkları saptanmıştır. Ülkemizde bu çalışmalara paralel güvenli uyku stratejileri ile ilgili ailelerin eğitime gereksinimi olduğu bir gerçektir. İkiz bebeği olan ailelere taburculuk öncesi güvenli uyku stratejileri ile ilgili eğitim ve danışmanlık hizmeti verilmesi önerilmektedir. Randomize kontrollü çalışmalarda da ikiz bebeklerin birlikte yatırılmasının ağrı, memnuniyet, kilo alımı, topuk kanı alımı sonrası ağlama süresi üzerine olumlu etkisi olduğu belirlenmiştir. Birlikte uyuma, dünyadaki YDYBÜ'lerinde uygulanmakta olan bir gelişimsel bakım stratejisidir. Birlikte uyuma girişimi pediatri hemşireliği kapsamında aile merkezli bakım açısından çok önemlidir. Ülkemizde de bu konuda yapılacak çalışmalara gereksinim vardır. Tanımlayıcı ve deneysel çalışmaların daha çok yapılması etkinliğin kanıt düzeyini arttıracığı düşünül-

mektedir. Çalışma sonuçları bu konuda yapılacak araştırmalara yol gösterici niteliktedir.

KAYNAKLAR

1. Arıcı A, Sert G. Yardımcı türeme teknikleri. Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı. 2012;1-16.
2. Çorbacıoğlu AE. "ACOG diyor ki!" Çoğul gebeliklerin yönetimi. Türkiye Matern Tıp Perinatoloji Derneği. 2013;1-11.
3. Adams CL, Gill FJ. Co-bedding of multiples in the neonatal unit: Assessing nurses and midwives attitude and level of understanding. J Neonatal Nurs. Elsevier Ltd; 2014;20(2):82-8. Available from: [\[CrossRef\]](#)
4. Didişen NA, Gerçek E. Yardımcı türeme teknolojileri aracılığı ile oluşan çoğul gebeliklerde emzirme. J Pediatr Res. 2015;2(4):177-82.
5. Çınar N, Köse D, Dogu Ö. Çoğul bebeklerin anne sütü ile beslenmesi. Sak Med J. 2012;2(3):115-21. Available from: <http://dergipark.gov.tr/doi/10.5505/sakaryamj.2012.20082>
6. Polizzi J, Byers JF, Kiehl E. Co-bedding versus traditional bedding of multiple-gestation infants in the NICU. J Healthc Qual [Internet]. 2003;25(1):5-11. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/12879624>. [\[CrossRef\]](#)
7. Ball HL. Together or apart? A behavioural and physiological investigation of sleeping arrangements for twin babies. Midwifery. 2007;23(4):404-12. [\[CrossRef\]](#)
8. Baddiee Z, Nassiri Z, Armanian A. Cobedding of twin premature infants: Calming effects on pain responses. Pediatr Neonatol. 2014;55(4):262-8. Available from: [\[CrossRef\]](#)
9. Moon RY. SIDS and Other sleep-related infant deaths: evidence base for 2016 updated recommendations for a safe infant sleeping environment. Pediatrics. 2016;138(5):e20162940. Available from: <http://pediatrics.aappublications.org/cgi/doi/10.1542/peds.2016-2940>
10. Damato EG, Zupancic J. Strategies used by parents of twins to obtain sleep. Appl Nurs Res. 2009;22(3):216-20. Available from: [\[CrossRef\]](#)
11. Thomas J, Harden A, Oakley A, Oliver S, Sutcliffe K, Rees R, et al. Systematic reviews. 2004;328(5):1010-12.
12. Tacconelli E. Systematic reviews: CRD's guidance for undertaking reviews in health care. The Lancet Infectious Diseases. 2010;10(4):226.
13. Hutchison BL, Stewart AW, Mitchell EA. The prevalence of cobedding and SIDS-related child care practices in twins. Eur J Pediatr. 2010;169(12):1477-85. [\[CrossRef\]](#)

14. Hayward K, Campbell-Yeo M, Price S, Morrison C, Whyte R, Cake H, et al. Co-bedding twins: How pilot study findings guided improvements in planning a larger multi-centre trial. *Nursing Research*. 2007;56(2):137-43. [\[CrossRef\]](#)
15. Hayward KM, Johnston CC, Campbell-Yeo ML, Price SL, Houk SL, Whyte RK, et al. Effect of cobedding twins on coregulation, infant state, and twin safety. *JOGNN - J Obstet Gynecol Neonatal Nurs*. 2015;44(2):193-202. Available from: <http://dx.doi.org/10.1111/1552-6909.12557>
16. Damato EG, Brubaker JA, Burant C. Sleeping arrangements in families with twins. *Newborn Infant Nurs Rev*. 2012;12(3):171-8. Available from: <http://dx.doi.org/10.1053/j.nainr.2012.06.001>
17. Damato EG, Haas MC, Czeck P, Dowling DA, Barsman SG. Safe sleep infant care practices reported by mothers of twins. *Adv Neonatal Care*. 2016;16(6):3-14. [\[CrossRef\]](#)
18. Campbell-Yeo ML, Johnston CC, Joseph KS, Feeley N, Chambers CT, Barrington KJ. Cobedding and recovery time after heel lance in preterm twins: results of a randomized trial. *Pediatrics*. 2012;130(3):500-6. Available from: <http://pediatrics.aappublications.org/cgi/doi/10.1542/peds.2012-0010>
19. Campbell-Yeo ML, Johnston CC, Joseph KS, Feeley N, Chambers CT, Barrington KJ, et al. Co-bedding between preterm twins attenuates stress response after heel lance: Results of a randomized trial. *Clin J Pain*. 2014;30(7):598-604.
20. Legrand A, Fronidas A, Aubret F, Corre A, Flamant C, Simon L, et al. Randomised controlled trial shows that co-bedding twins may reduce birthweight recovery delay, parenteral nutrition weaning time and hospitalisation. *Acta Paediatr Int J Paediatr*. 2017;106(12):2055-9. [\[CrossRef\]](#)
21. Chin SDN, Hope L, Christos PJ. Randomized controlled trial evaluating the effects of cobedding on weight gain and physiologic regulation in preterm twins in the NICU. *Adv Neonatal Care*. 2006;6(3):142-9. [\[CrossRef\]](#)
22. Gazmararian J, Kripalani S, Miller M, Echt K, Ren J, Rask K. Factors associated with medication refill adherence in cardiovascular-related diseases: a focus on health literacy. *J Gen Intern Med*. 2006;21(12):1215-21. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1641772/>. [\[CrossRef\]](#)